

„Soča“ izhaja vsak četvrtak in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četvrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročniki in dobavitelji naj se blagovoljno poslužijo naslednjim: Viktor Dolenc, Rokopisi se ne vračajo; Goriški list, blagovoljno frankujejo; in drugim nepremojnim se plačuje, ako se egla-se pri predložitvi.

Nova davkovska postava.

Koj v početku deržavnozbornskega zasedanja položil je bil minister Depretis na mize deržavnega zbora, kakor smo ob svojem času poročali, mnogo načrtov novih davkovskih postav. Ob enem se sprejetjem novih odpravile bi se nekatere stare davkovske postave in zares ž njimi tudi nekatera dajila, a slutnja, katero smo uže tačas izrazili, da so Depretisova olajšanja le navidezna ter da ne pričakujemo od novih postav nič kaj posebno dobrega za davkoplačevalce, bila je popolnem opravičena. Došim bi pa postava po Depretisovem načertu ne škodila toliko manjših davkoplačevalcev kolikor premožnejše, prenapredil je odsek deržavnega zbora za preuredbo davkovskih postav oni načert v toliko, da bi se s tem le manjšim davkoplačevalcem bremena povečala in premožnejšim nekoliko olajšala. Kako je to mogoče, razvideli bodo naši čitatelji iz sledečega načerta, o katerem smo se namenili govoriti.

Po novejši postavi bi se namreč ne plačeval več stalen znesek kot dohodninski davek, ampak ta bi se le od leta do leta določeval in bi večji ali manjši bil, čim več ali manj bi tirjal Depretis za deržavno blagajnico. Davkoplačevalci bi se razverstili v razrede po dohodkih, katere imajo. Vsak razred bi plačal nek o svotico, katera je za vse razrede enaka, večkrat. Čim večji ima kedo dohodke, tem večkrat bi moral ono svotico plačati. Ta svotica izračunati bi se morala še le vsako leto za-se in bi se ravnala nje velikost po številu davkoplačevalcev vsako leto in po številu milijonov, katere bi Depretis kot dohodninski davek tirjal. Nij nam menda treba z izgledi pokazati, kako se ta svotica izračuni, ampak dovelj naj bode, če o-pomenimo, da se je v odseku za preuredbo te postave sprejel predlog, da ta svotica ne sme nikdar prese-gati znesek od 1 gld. 65 kr., ker se bojé, da bi znala sčasoma tudi večja postati.

Po načertu, kakoršen se je do sedaj sprejel z večino v imenovanem odseku, uštevali bi se mej davkoplačevalce vsi oni, kateri imajo vsaj 400 goldinarjev ali več dohodkov na leto. Uveršeni so pa vsi davkoplačevalci v 39 razredov po tem načertu, katerih bi vsak po sledečem kazalu plačeval ono svotico, katero bi se imelo določiti vsako leto, kolikokrat kaže številka na desnej strani.

Razred	Dohodki	Kolikokrat
I	400 do 500 gold.	2 krat
II	500 „ 600 „	4 „
III	600 „ 700 „	6 „
IV	700 „ 850 „	8 „
V	850 „ 1000 „	10 „
VI	1000 „ 1200 „	12 „
VII	1200 „ 1400 „	15 „
VIII	1400 „ 1600 „	18 „
IX	1600 „ 1800 „	22 „
X	1800 „ 2100 „	26 „
XI	2100 „ 2400 „	31 „
XII	2400 „ 2700 „	37 „
XIII	2700 „ 3000 „	43 „
XIV	3000 „ 3500 „	50 „
XV	3500 „ 4000 „	60 „
XVI	4000 „ 4500 „	70 „
XVII	4500 „ 5000 „	82 „
XVIII	5000 „ 5500 „	95 „
XIX	5500 „ 6000 „	106 „
XX	6000 „ 6500 „	120 „
XXI	6500 „ 7500 „	140 „
XXII	7500 „ 8500 „	164 „
XXIII	8500 „ 9500 „	192 „
XXIV	9500 „ 11000 „	226 „
XXV	11000 „ 12500 „	268 „
XXVI	12500 „ 14000 „	316 „
XXVII	14000 „ 16000 „	368 „
XXVIII	16000 „ 18000 „	428 „
XXIX	18000 „ 21000 „	500 „
XXX	21000 „ 24000 „	590 „
XXXI	24000 „ 27000 „	680 „
XXXII	27000 „ 30000 „	770 „
XXXIII	30000 „ 35000 „	890 „
XXXIV	35000 „ 40000 „	1040 „
XXXV	40000 „ 45000 „	1190 „
XXXVI	45000 „ 50000 „	1340 „
XXXVII	50000 „ 55000 „	1490 „
XXXVIII	55000 „ 60000 „	1640 „
XXXIX	60000 „ 70000 „	1790 „

Za večje dohodke nego 70000 gold. preračunijo se dohodninski davki po posebnem pravilu.

Mislino si le, da bi omenjena svotica iznašala 1 gld. 50 kr., potem bi morali plačati davkoplačevalci I. razreda 3 gold., II. razreda 6 gold., III. raz-

reda 9 gold. i. t. d. dohodninskega davka, zares preveliki zneski.

V Depretisovem načertu se ne nahajata prva dva razreda in bi po onem ne plačevali, kakor do sedaj, nikacega davka oni, ko jih dohodki so manjši od 600 gold. na leto. S tem, da so uverstili mej davkoplačevalce tudi one z dohodki v prvih dveh razredih, ne dela se le, skorej bi rekli, krivica davkoplačevalcem prvega in drugega razreda, ampak tudi onim poslednjih do znabiti XX. razreda, katerim bi se s to postavo dohodninski davek zdatno in občutljivo povišal, dočim bi ga davkoplačevalci višjih razredov le malo ali nič bolj ne občutili, nego preje. Krivica bi se pač godila s to postavo onim, kateri so uveršeni v prva dva razreda. S tacimi dohodki se dá res komaj živeti v mestih in sedaj naj bi še pri tako skromnih dohodkih plačevali davke. In Bog ga vedi, ali bi se ne ustvarila s časom še kaka druga postava, katera bi jih le še bolj pritislila. Mislino si, da pridejo potem tudi še magistrati in oljine, katere bodo tudi od novih davkoplačevalcev tirjale doneske za občinske potrebe. Želeti nam je res, da bi se postava, kakoršno bode predlagal odsek deržavnemu zboru, overgla in tega se tudi tembolj nadejamo, ker bode odsekova manjšina svoj lastni načert postave, kateri se bolj ujemata z Depretisovim načertom, v deržavnem zboru priporočevala.

Štambulske homatije.

Še niso nam po polnem iz spomina grozoviti dogodki štambulski, kateri so zahtevali dve carski žrtvi in mnogo, mnogo družih, in komaj so se nekateri privadili menenja, da je na Turškem vendar še mogoče red in mir zopet uvesti, ko nam poroča telegraf, da je kljubu ustave bil Midat paša, duša vsega novega turškega življenja in stvarnik turške vstave, kar naenkrat odpravljen in odpeljan v prognanstvo. Kakošen krik nastane vsled tega mej našimi in tujimi turkoljubi, si vsakedo lahko misli, kedor vé in se spominja, kako so Midata kulturinosci te baže hvalili, kateri so svetu oznanjevali, da odsihmal smatrati se mora Turčija kot prerrojena in po evropskem štilu preustrojena, katera zasluži, da se z njo enako ravna kakor z drugimi vlastimi. Svit, kojega

LISTEK.

Ptice

v slovenskih narodnih pesnih.

(Nadalje.)

Uže v ti pesni vidimo, da malopridni ljudje hoté ptice za njihovo korist uloviti. A za ptico ni žalostnišega, nego svobodo izgubiti, kajti le prosta je vesela in živa, se svobodo izgubi pol življenja. To željo po svobodi pri pticah kažejo nam tudi naše narodne pesni, in mesto vsega drugega podamo tekoj nekoliko izglede:

Po zeleni dobravi poje ptica, katero posluša mlada žlahtna gospa iz belega grada. Ta gospa jo vabi k sebi v beli grad, da bi pri mladem kraljčiči sedela in mu lepo prepevala; za-to naj bi zobala drobni „džundž“ in pila sladko „farazino.“ Toda, čujmo kaj ptica žlahtni gospé odgovarja, vedoč, da iz tega ne bode mške:

Nečem, nečem, mlada gospa, k tebi,
Ti bi mene v beli grad zaprla.
Raj odletim si jaz v log zeleni,
Se nazobljem rumene pšenice,
Se napijem lepe frišne vode
In zapojem s svoje drage voje.

Analogij ti pesni nahajamo tudi v narodnih pesnih drugih narodov, kakor v srbskih, kjer vabi kralje-

va sestra slavca seboj, da bi pri pojedinah prepeval. No! Ptica ji odgovori kakor v naši narodni pesni, le na zadnje pravi, da bode rajši hladno Savo pila.

Še eno pesen nahajamo v naši narodni literaturi, ki je prejšnji jako podobna. Ptica nam sama svoje življenje in sicer precej naivno pripoveduje, da jo namreč kliče v službo mlad gospod, a da ona noče iti govoreč:

Ne bom bogme, šla
Gospa je čemerna.

Raji nego v službo, zleti na široko polje, kjer se nazoblje rumene pšenice, potem se vzdigne na goro, kder se najé rumenega grozdja. Ali tukaj ji huda prede. Mlad lovec bi jo rad ustrelil, pa se mu — usmili!

Imamo pa tudi več pesni, v katerih je lovec bolj trdega srca in noče brez dobička ptice izpustiti. V teh pesnih je črni kos najbolje priljubljena ptica Slovincu—tudi najbolje imeniten. Kos Slovincu najlepše poje in čudno je, da naše pesni slavca še omenjajo ne: skorjaneč je doma le v otročjih pesnicah, ki so pa brez poetične veljave. Zato hočemo naj prvo o kosovih križih in težavah govoriti in premišljevati, kako drago mora časi lovcu svojo črno suknjo plačati!

Poje, poje črni kos
Po zelenem bukovi,

pravi neka narodna pesen; toda kaj, ko si sé svojim petjem privabi na vrat trdosrčnega lovca, kateri bi rad imel njegov rumen kljun in njegovo okusno meso. Sprosi si sicer revež življenje, a uveti so presneto

gorki; kajti kos mu daje za svoje življenje tri dežele, v vsaki deželi tri bele grade in v vsakem gradu tri lepe ljube, katere naj bi mu življenje sladile.

Naš narod, kakor iz te pesni vidimo, kosu pripisuje čudo mnogo bogatstva, on je pri nas zares cesar mej ptiči; kajti on ima devet dežel, pravi druga narodna pesen. Te so: javorova, brezova, jelševa, vrbova, leskova, borova, hrastova, bukova in deveta je lipova.

V deveti deželi ima grade tri
Vsakem gradu ljube tri,
Vsaka ljuba ima sinke tri
Sinek vsaki pa suknje tri
Vsaka suknja žepe tri
Vsaki žep pa zlate tri!

Torej summa summarum—729 zlatov!

No, pa naš kos v smrtnih stiskah in nevarnostih ne prodaja vedno svojih dežel, včasih ima jih tudi on, „za ušesom“, kakor pravimo. Daje to res, kaže nam ne le narodni rek: to ti je kos, ako hoče kdo zaznamovati zvitega človeka—nego tudi narodna pesen, katera se tako le začne:

Poje, poje črni kos
In trepeče z nogu skoz
Za njim gresta fanta dva,
Rada bi mu možgane spila.

I kos je pa zviti ptček, ter se jima pohotno posmehuje, meneč, da je treba hitrejših rok, ko se hoče uloviti tak lisjak, kakor je on; (— no, kedar pa pride lovec s puško, je ves drug junak!—) Kaj sta hotela fanta? Naprej sta šla, kô je kos z njima norce

je podeljeval Midat paša Turčiji, otemnel je zopet z njegovim dr. tranjenjem in Turčija nahaja se zopet v takem položaju, v kakršnem je bila pred Midat pašo v času štambulskih katastrof. Kedo le nam more zagotoviti, da ne bo v kratkem Abdul Hamid zadavljen? Midat paša bil je priljubljen in popularen mož, le v njega stavljali je muslimanski narod vse svoje upanje in sedaj poderto je vse to njihovo upanje. Ali nij čisto naravno, da bodo njegovi priverženci, kojih bogme nij malo, skušali maščevati se za svojega ljubljence? Prihodnost nas na tanko v tem podučiti in ne upamo se dvigniti, da se utegnejo enake katastrofe ponoviti v Štambulu, kakoršne smo že doživeli pred nedavnim časom.

Kaj se pa mora sklepati vsled teh štambulskih dogodkov? Ali ne pride vsakemu na misel, da se take stvari zamorejo goditi le v takej državi, kder nij nikacega pospodarja? Ali se ne bode vsakemu pozdevalo po vsem tem, da je turška ustava, da so vse turške obljube in reforme le čisti humbug, kateremu se ne sme niti najmanj verjeti? Kar smo vedno terdili, v tem nas zopet potrjujejo ti štambulski dogodki. Za Turčijo nima ga več obstanka v Evropi in miru ne bode na balkanskem poluotoku, dokler bode Turčin gospodaril. Turek se nikdar ne poboljša, ampak derl bode drugovernik, dokler mu bode mogoče, kajti navada je železna srajca. To nam spričuje zopetno divjanje bosniških muslimanov proti kristijanom, kateri so koj po proglašeni turške ustave planili na nje in jih na tisoče razmesarili in pomorili. Naj si bode Edem paša, naslednik Midat paše in bivši zastopnik Turčije pri diplomatski štambulski konferenciji, kakoršenkoli mož, rešil on ne bode Turčije pogina. Taka država, katera nij mogla naprej se svojim najboljšim državnikom, nima več nikakršnih pogojev zdravega obstoja v sebi; izverši naj se nad njo katastrofa, katero je po pravici zaslužila, in to čim prej je boljše.

Nekateri dunajski listi prinašajo, da utegne sedaj Turčija sama boj z Rusijo začeti, dokler še nij zadnja po polnem oborožena. Mogoče je to in jako verjetno, kajti Turčija skuša na vsak način skleniti mir s Rusijo in Crnogoro, v čemer nas potrjuje poročilo iz Beograda, da je Edem paša berž po svojem nastopu berzjoval Milanu, naj se mirovno obravnavanje nadaljuje na podlagi „status quo ante bellum“ brez vsacih preje po Midatu zahtevanih garancij. Da bi to le bilo res, potem imamo v kratkem času rusko-turško vojno, katero celi slovanski svet uže tako dolgo pričakuje. Mi pa želimo, da bi se končal ta velevažni boj zmagonosno za Rusijo, da vsaj enkrat zasije zarija rešitve in svobode tlačenim slovanskim bratom na jugu.

Dopisi.

V Gorici, 8. febr. (Izv. dop.) (Nov župan potrjen. — Mestna naklada na užitnino. — Delavci v Zdravščini in v Stračicah. — Igralci obsojeni. — Tržiško močvirje posušeno. — Društveno.) Kakor smo prerokovali uže pred mesecem, zgodilo se je: Dr. Deperis potrjen je po cesarju za mestnega župana goriškega v kljub mnenju prav mnogih konservativnih

Italijanov in vseh Nemcev, da ga namreč cesar ne bode potrdil, češ, da je na čelu stranke, ki je najbolj nasprotna vladi. Ti gospodje morda niso mislili na: „tempora mutantur et nos in illis.“ Torej g. Deperis je goriški župan; ali bo on dobro delal na tem mestu, to je prašanje časa; lehka reč ravno nij vstrzati na vse strani. Kot župan g. D. ne more postati tudi dež. odbornik, vsled česar je upati, da se kaj predrugači prih. dež. zbor in sicer na korist ljudstva.

Mestno jako visoko naklado na meso in vino je tudi cesar potrdil tako, kakor jo je predlagal mestni zbor; le naklada na pivo je nekoliko nižanja. Torej se letos naš magistrat še nima bati hude stiske; na vsak način pa je vlada pokazala mest. očetom, kako bi jih zamogla stiskati v bodočnosti. Prav tak pritisk pa nij nepopularen, kajti tudi najhujši Italijanci se ne morejo ogreti z davščine, naj si bodo tudi domače, mestne.

V Stračicah in v Zdravščini, kder so velikanske tovarne, svilotekalnice itd. so lastniki delavcem znižali plače vsled pičlih in slabih poslov. Slišalo se je celo, da bo prav mnogo delavcev popolnoma izpuščenih iz služeb; a to se dozda še nij uresničilo, akopram je sedanji položaj resnično tak, da naša obrtnija ne more uspešno napredovati; posebno pa je tej stiski kriva nejasnost na političnem obnebu. Bog ne daj, da bi obrtnija tukaj na Goriškem propadala, kajti ostalo bi potem na tisoče ljudi na cesti.

Pred nekaterimi dnevi bili so pred tuk. kaz. sodnijo obsojeni oni sleparski igralci, o katerih smo poročali, da jih je zasatil v Ajelu nek poljski čuvaj. Vsi 4 dobili so po več mesecev zapora poostrenega s postom. Glasilo našega mestnega starešinstva je tudi zdaj začelo udrihati po mnogih gostilnicah, kder se vlačijo mnogi domači sleparski igralci in po politični gosposki, ki ne pazi na te ptičke. Prav tako: „meglio tardi che mai.“

Veliko močvirje pri Trziču (Monfalcone) se bode skoro gotovo posušilo. Osnovale se je v ta namen uže pred nekaterimi leti društvo, katero hoče ministerstvo podpirati s tem, da posodi lepo svoto denarja, katero bode društvo v mnogih letih polagoma amortizovalo. Dotično postavilo je ministerstvo uže predložilo drž. zboru in se je nadejati, da bode tudi sprejeta. Če se enkrat to zgodi, po tem je nada, da se posuši v teku 50 let vse velikansko močvirje mej Gradom in Trzičem in koliko kapitala bi bilo s tem pridobljeno naši deželi?

Naša goriška čitalnica imela je zadnjo saboto krasni ples; še sijajnejši pa obeča biti ples v prih. saboto s kotilonom, za katerega so zložili naši mladi gospodje prav lepo svoto. S tem velikim plesom nehajo pustne zabave v goriški čitalnici; a odbor je uže zdaj preskrbel, da bode udom tudi v postu dal nekatere veselice. Kakor se namreč sliši, bodo v postu kake 3 besede z igrami in petjem, kar nas posebno veseli z ozirom na pretekle čase.

Iz sežanske okolice, dne 3 februarja 1877.

Mili slavjanski narod! Na jugo-vzhodu prelihaš krv, tudi tukaj te ničevi tvoj sin pobalinsko sune. — Dragi bralec, čitaj, kako se na slovanski zemlji „pesji davek“ poteza: „Sig. N. N. Pagò per 1 can l'importo f. 2— per anno 1876 Podestaria di Sesana 25/77 N.“; a vedi da s tem se ne kritizira velečenjenega

sežanskega g. župana, ker on vživa zaupanje cele županije se podružnicami, in to dovelj svedoči, da on poveč letnih volitvah nepretrgoma mnogo let v splošno zadovoljnost županuje, in le take malenkosti občinskemu „narodnemu“ pisarju izročuje.

G. pisatelj omenjenih vrstic! Kaj ste pisajoč vozili se v Veroni? Nijste mislili, da dopisujete slovanskim posestnikom, kateri se nijso v narodni šoli italijanščine učili? Ali ste mislili, da plačilni listek „pesjega davka“ nijma pravice do slovenske pisave? Ste li mislili, da je pes italijanskega rodu? Udarite in povedal — bode „sliv sliv.“ Pomislite, da bivate na slovanski zemlji med odličnimi narodnjaci, v glavni občini Krasi, med odličnimi c. k. uradniki, kateri kolikor mogoče posestnikom v slovenščini dopisujejo, in s tem časte se, narod in koristijo posestnikom. — To bodi Vam v znanje, da na Krasi biva slovanski element, in v bodoče ne trosite italijanščine med kraške posestnike, da jim ne lode treba za take „schrifte“ — tolmača iskati. Občinsko starešinstvo skerbi pa, take nerednosti previdno omejiti!

Iz spodnjega Štajerskega. 2. februarja (Izv. dop.)

Akopram se na spodnjem Štajerskem le slovensko govori izvzemši po mestih in terjih, kjer pa je večina ptujcev, ki so uradniki, trgovci ali pa obrtniki, vendar se hoče v sedanjih kritičnih časih le tem ustreči, ne oziraje se nič na domače slovensko ljudstvo. Kar je slovenskega, pri vsakej priliki hočejo teptati in zatreti, pa tako hitro se jim morda ne posreči; boriti se bodo morali še dolgo naši nasprotniki. Začeli so uže vse žile napenjati, da bi seme zveličavne nemščine v mlada slovenska srca vcepili, slovenske kali pa uničili. Vse slovenske šole hočejo ponemčiti. Da se jim to preje posreči, jeli so za slovenske šole nemške ali pa nemškutarske učitelje imenovati. Na slovenskih šolah mora vsak učitelj imeti izpit iz slovenščine in nemščine. Se li pa povsod spolnuje? Ne! Tukaj imate dokaz. V Ribnici je bila izpraznjena nadučiteljska služba. Učni jezik na tej šoli je slovenski. Da to službo so se oglasili 4 prosivci (kompetenti), 3 bajé izpitani iz slovenščine in nemščine, eden pa le iz nemščine. Kateri je imel prednost? Za sedanje čase je lahko uginiti — zadnji! Velika je uže zasluga, slovenskega ne znati!!

A to nij še dosta. Sedaj nameravajo še vse slovenske knjige zatreti.

Pred par dnevi došel je ukaz slavnega dež. šol. sveta na vse slovenske učitelje z dostavkom, če je kateri učitelj kako Lapajnetovo knjigo v šolo vpeiljal, mora jo takoj odstraniti (nemške ravno iste knjige se pa gorko priporočujejo). Če se v kateri Lapanje-tovi knjigi tu pa tam kak pogrešek nahaja, nij tako čudno, ker marljiv delavec hitro dela in nobeno hitro delo nij prav izgledno dobro, za tiskovne pogreške pa uže tako nij on kriv. Zadnje izdane in poslovenjene knjige so pa od boljših „auktorit“ odobrene, nego sta nekdanja narodnjaka, (ker pa jim nij dosta neslo, sedaj najhujša nasprotnika) Pirker pa Rožek.

V Ljutomeru so uže bili baje g. Lapajne, nadučitelj, g. Kryl, učitelj realke, in g. Dubois, knjigoterzec in bukvoez, pri politični gosposki zaslišani. G. Lapanje je Ljutomerski pol. gosposki jako priljubljen!!

bril; pa ta jim je uže vse tako spredel, da sta ujela vsak svojo, a drugačno ptičico — ulovila sta lepi Mici-ki ter se vanji zaljubila!

Narodna pesen se rada ukvarja s kosom, zlasti ga nagovarja, naj bi plesal. Bog si ga vedi, zakaj se baš od njega kaj tacega pričakuje, saj ni, da bi dejal, da je za ples kaj bolj pripraven, nego kaka druga ptica. Sicer je resnica, da se med petjem zadovoljno ziblje in k pesmi povdarja z repom, kakor bi takt dajal — ali to še ni ples. Imenitno je pa tudi to, da on nikdar ne pravi, da ne zna; brani se le, češ da je bos. Na Štajerskem otroci pojo o njem:

„Pleši, pleši črni kos!“

„Kak bom plesal, ker sem bos.“

„Kam pa črevlje si dejal?“

„Starej babi sem je dal.“

„Kaj ti je za nje dal?“

„Debelo mastnega prašička.“

Tako piše prof. Erjavce v izvrstnih „Živalih v podobah.“ Če preberemo prej omenjeno pesen o kosu, v kateri ima fanta za norca in to cenjeno Erjavcevo opazko, videli bodemo, da je manj povdarjanje z repom, nego „trepetanje“ z nogo povod kosovega „ples.“

Se celo strijec motavilo, kateri le tri mesece pri nas osebenkuje, našel je v naši narodni pesni svoje mesto. Njegovo še precej prijetno pctje, še bolj pa morda njegova lepa rumena obleka, katero si je pridobil doli v gorkejših južnih krajih, sta ga naredila slov. narodni imenitnega. Kakor je on sploh šegav ptič; kakor ga vprašajo v otroških pesnicah pastirji, je li videl njihovo kobilo in jim on lakonično odgovarja:

Tam na gomili

So jo gonili;

tako ga pozna tudi naša narodna pesen kot veselega gosta, ki si svoje življenje kupi s znanimi sicer a izbornimi sveti!

Na sredi loga zelenega torej poje žolta vuga. Za njo pa pride mlad lovec, ter jo hoče umoriti. Toda zviti kobilar si izprosi življenje z uvetom, da da de lovca mladeniču dober svet za ženitev. Kakošen je ta svet? „Ne jemlji stare babe, to je velika žalost; tudi ne mlade udove — ta je presneto hudomušna — pač pa priskrbi si mlado deklico, ki je zares srčna radost!“ V istini zlat nauk!

Ptice vedo naše najnežnije, najviše čute razlagati, one vedo, znajo človeka utolažiti, ako je zastoj gojil ta čut, ljubezen, ki mu je pognala v nesrečnem srci gorje in žalost. Ptice znajo človeka utolažati, ako je nesrečno ljubil, ako je bila zanj ljubezen mrzla slana, ki mu je zamorila veselje v srci in na obrazu. Naša narodna pesen pripisuje pticam čudno zdravilno moč, s katero morejo one ta težek ljubezenski kamen odvaliti od srca mladeničevega, moč, s katero človeka ozdravijo dolgotrajne bolezn, o kateri narodna pesen poje:

Morje pred suho postane,

Solnce preje ostrmi;

Kakor pa ljubezen vgasne,

Kedar enkrat se vzbudi.

In kakošno je to čudno zdravilo? Notri v ptičjem grlu počiva in izvira iz čutečega srca ptičjega; to zdravilo je ptičje pctje! Petje zdravi in lajša srce bolnemu mladeniču, kakor nam on sam pripoveduje v narodni pesni:

Ena ptica priletela

Ena drobna ptičica

In je prav lepo zapela

Srce mi vtolažila.

In dekile pravi svojemu ljubemu, ko jo hoče zapustiti:

Tolažile me bodo ptice

Ki po zraki letajo

Meni veselje delajo!

Ravno pctje je eden glavnih vzrokov, zakaj so se ptice tako vsem narodom sploh prikupile. To pctje, ki je poje zvečer črni kos ali drobni slavec tam doli pri potoku, izliva v človeško srce nepopisljivo tolažbo in radost. Ravno zato naši pesniki tudi tolikokrat nagovarjajo te drobne živalice, naj zapojó kako pesen, ki bi jim srce utolažila. Kedo ne pozna „Jen-kove „Ptice“? In A. Koder poje:

Le pevaj, pevaj ptičica,

Oj ptičica vesela!

Srce mi tvoja pesmica

Prijazno bo objela,

Pa tudi v naši narodni poeziji nahajamo umotvore, v katerih človek ptico prosi, naj mu kak o pesen zapoje. N. pr.

Poj mi ptiček poj

Ljubi ptiček moj!

„Kak' bom revček pel,

Skobec mi je ljubo vzel.“

„Poj mi, ptiček, poj!

Ljubi ptiček moj,

Ce boš pel vesel,

Skobca ti bom jaz ujel.“

Pa ta ni edina! Tudi slovensko dekile vé, kako tolažbo mu vsiplje v srce ptičje pctje, vé, da ti ptičji glasovi preženo žalost in tógo iz srca; kajti hrepeneče prosi ptice, naj ji zapojó, rekoč:

Pojte, pojte, drobne ptice!

Razpodite se, meglice!

Da bo pos'jalo solčnice

Na moje drobno srčice!

Dubois-u bi moral pa sl. dež. šol. svet vse slovenske neaprobirane mašne knjige, svinčnike, peresa, papir i. t. d. prepovedati. Učiteljem pa prepovedo s časom slovenske časnike čitati ter jim bodo „Freie Presse“ priporočali.

Mesto pokojnega, priljubljenega, jako marljivega in sposobnega nadzornika Hafnerja za okraje: Ptuj, Ormuž, Ljutomer, Gornjoradgona in Rogatec smo dobili novega nadzornika g. Rannarja, nadučiteja v Laškem tergu (Tüffer.) O njem do dan danes nismo še nič posebnega čuli, nego da je dober „musicus“. Predštudij baje tudi nima dosti. Največ učenosti podedoval je po svojem očetu učitelji. Pri svojih kolegih pa tudi nij bil v časti, to se lahko spozna iz dopisa v „Pädagogische Zeitschrift“, od leta 1873, tečaj VI., stran 28, v katerem so ga dobro prereševali. V svojih časih bil je liberalce, klerikalec, s kratka vse, kar je več neslo. V zadnjem času vemo le toliko o njem, da je dobil pohvalno pismo od dež. šol. nadzornika Rožeka vsled nadzorovanja, katero mu je tudi gotovo do te visoke časti pripomagal.

Taki morajo biti nadzorniki, ki vedo plašje po vetru obračati.

Politični pregled.

Dalmatinski deželni zbor bil je po sprejetju deželnega proračuna na najvišje povelje zaključen. Napraviti se je imela še adresa na njegovo Veličanstvo in gotovo bi bilo prišlo v adresni debati do neljubih izjav tako od narodne kakor od italijanske stranke, kar se je z nenadejanim zaključenjem zbora zaprečilo.

V našem državnem zboru stavila se je bila po poslancu Wörtz-u in drugih, mej katerimi so se nahajali vsi naši v zboru navzoči slovenski poslanci in konservativci in tudi dva nemška poslanca iz skrajne leve, interpelacija gledé brošure „Ministerium Lasser genannt Auerperg“, katera je na svetlo prišla v Draždanih na Saksonskem, ki je pa bila v Pragi in povsod v Avstriji konfiskovana in v kateri se odkrivajo marsikateri kaznjivi čini, koji so se godili za časa nemškega Chabrusa, kateri se je pozneje združil s „Credit foncier“, ker ga nij bilo več potreba ali ker nij mogel več sam ob sebi obstojati. Misli se je, da verže ministerstvo interpelacijo v koš, a temu nij bilo tako, kajti minister pravosodja odgovoril je na interpelacijo in objavil, da se dunajsko pravdnistvo s to stvarjo uže bavi ter da nabira material za sodnijsko preiskavanje onih stvari, katere imenovana brošura razpravlja. Smo pač radovedni, kaj spravi na dan to preiskavanje.

Brezkončna pogajanja naših obojih ministerstev o bankinem vprašanji nadaljevala so se nekoliko dni zopet na Dunaji, katerih so se udeležili tudi voditelji nacionalne banke Wodia-

ner, Pipitz in Lucam. Pogajanja bila so zopet brezuspešna in ogerski ministri odpotovali so uže iz Dunaja s trdno voljo podati in corpore svojo demisijo svitlemu cesarju.

Kedaj bode vendar enkrat konec teh notranjih homatij?

Poslednje vesti nam prinašajo, da je celo madjarsko ministerstvo prosilo za svojo demisijo; Szlavy, Sennyey, Ghyczy in drugi moške se navajajo, katerih jeden bode imel sestaviti novo ministerstvo.

Poročali smo ob svojem času ob osnovanji novega nemškega kluba neodvisnih v državnem zboru, katero se sicer nij uresničilo, vsled česar je pa nekoliko poslancev iz raznih klubov vstopilo v naprednjaški klub. Pred nekaj dnevi bil je grof Coronini voljen za predsednika tega kluba.

Orientálno vprašanje prišlo je zopet jeden korak naprej. Deležniki konferencije so se bili razšli brez posebnih izjav in nekoliko časa bilo je vse tako tiho, kakor bi se ne bilo nič posebnega godilo in kakor bi ne bilo več orientalnega vprašanja, samo še o serbsko-černogorsko-turških mirovnih pogajanjih govorilo se je.

Na enkrat pisariti se je začelo o nekej Gorčakovej noti, katera se ima vsem velelastim objaviti in v kateri Gorčakov čisto naravno zahteva, naj se velesile izjavijo, kaj mislijo sedaj početi napram Turčiji, katera je zaverгла vse tirjatve, vzajemno od vseh vlastij stavljen? O tej stvari so baš nemara pri raznih dvorih posvetovali se, ko jim pride senzacijonelna vest iz Štambula, da je sultan Abdul Hamid poslal preustrojevalca turške monarhije, Midat pašo, po morji v prognanstvo. Kak vtis napravi ta dogodek na razne kabinete? Turko-ljubivim vladam gotovo ne bode ta dogodek po volji. Res zanimati mora vsacega, kaj odgovorijo razne vlasti na Gorčakovo noto in kaj počne navzlic carigraskemu prevratu Rusija sama.

Kaj čudna vest se raznaša o Franciji, katera je bajé obljubila Rusiji, skerbeti za popolno neutralnost Avstrije. Kako bi bilo to neki mogoče? Če bi bila ta vest resnična, potem si moramo misliti, da je sklenjena alijanca ne le mej Rusijo in Francosko ampak tudi z Italijansko, kajti le potem je mogoče zabraniti Avstriji vmešanje v orientalne homatije. Sicer ne dajemo tej vesti nikake vere, ker si ne moremo misliti, da bi se bila Nemčija sperla z Rusijo, dokler je še na ruskem prestolu car Aleksander in na nemškem Olle Vilém.

Razne vesti.

Dr. Anton Fister, bivši profesor verstva na višej gimnaziji goriskej in pozneje znani vodja akademike legije leta 1848 v Beču, se je po 27 letnem prognanstvu vrnil iz Amerike v Grac, kjer se ponuja za poučevanje v 12 živčih jezicah. Stanuje št. 27, II nadstropje. Res škoda, da je tak učenjak za svojo majko Slavo skoraj da zgubljen.

Ostrupljen je bil v Sedlu na Tolminskem stiletan deček Lazar po svojem bratranci L. — Ta 15 letni, zeľo duhoviti dečko L. veli igrajočemu se mlademu fantiču usta široko odpreti ter mu verže nekaj v gerlo. Fantič počne upiti, da ga močno peče, in domov prišedši izdihne v malo urah svojo dušo. Fantič je edini sin premožnih staršev. Na podlagi izjav družih poleg bivših otrok včrši se sodnijska preiskava, katera nam obelodani čuden zločin.

Nagla smrt. 3. t. m. je posestnika tabakarnice nasproti javnemu vrtu sedečega v tabakarnici na stolu zadel mertud in mož je hipoma ostal mrtav; še ne 50 letni g. V., uradnik Ritterjev, je bil na svečnico s celo družino na Sv. Gori, a 5 dni potem je umrl za vnetjem možganov; 50 letni godec P., ki je v soboto še godel v čitalnici, je umrl po mertudu zadet predvčerašnjim. —

Uzrok samoumora Goljevčakovega. V časniku „l'Isanzo“ čitali smo pismo nekega prijatelja ranjkega G., v katerem pravi, da se G. nij umoril ne zaradi nesrečne ljubezni, ne zaradi tega, ker je bil preganjan v službi, ampak samo zato, ker mu je pretila nevarna bolezen v možganih, kateri se je hotel odtegniti se samomorom. Škoda pač za tako pridnega in ukaželjnega našega rojaka. —

Veselica v solkanski čitalnici zadnjo nedeljo bila je močno obiskana; posebno se je odlikoval lep spol.

Plesalo je gotovo čez 40 parov; videli smo tudi dobro aranžirano četvorko; petje bilo je prav dobro, prav tako šaljiv govor. — Za lep večer gre vsa hvala verlemu odboru čitalnice.

Finančna direkcija za Primorsko naznaja tudi letos obroke, v katerih se imajo plačevati razne davščine in sicer tako le: a) zemljiški davek v mesečnih anticipatnih obrokih in sicer vsaki 1. dan meseca; b) hišni davek in dohodnina za najemščine v enakih obrokih tudi vsaki prvi dan meseca c) obrtnijski davek v dvéh poluletnih anticipatnih obrokih in sicer 1. januarja in 1. julija.

d) davek od dohodkov v 8 mesečnih postecipatnih obrokih, to je: 31. marca, 30. junija, 30. septembra in 31. decembra. Ako bi kedo ne plačal eno ali drugo davščino saj 14 dni po preteku omenjenih obrokov, računili se mu bodo za zamuden čas obresti, pa to samo v slučaju, če zaostanek na cni ali drugi posamezni davščini preseza svoto 50. gold.

Obresti se bode računilo za vsakih 100 gold. 11/2 sold na vsak dan zamude, začnši z dnemom po preteku obroka, do dneva plačila. — Toliko v polajšanje posestnikom in sploh davkoplačevalcem.

Umor. V Lokavcu poleg Ajdovščine usmertil je 60 let star mož svojo 56 let staro ženo; iz katic

Jako prijetno je našemu dekletu, ako okolo nje pojó ptice, in ure, katere preživi s svojim dragim, so ji mnogo bolj blažene, ako ptica poje, mej tem ko se ona dva ljubita. Neka narodna pesen nam pravi, da prinese mlad graščakov sin, ki se je v knet-sko rožico zagledal, s seboj sivoga sokola. No, tega sokola ni prinesel seboj, da bi z njim lovil, nego da bi pri ljubi „lepo pel“. Posebno prijetno to petje ne more biti, in mogoče, da narodni pesnik ni vedel, zakaj je prav za prav sokol v roci mladega grofa iz belega grada!

Komu ni znana pravljica, kako posluša menih tri sto let rajsko ptico, zamaknen v njene čarovne glasove o „nebeski gloriiji“. Ne pove li ta pravljica tudi jasno, kak nepopisljiv upliv imajo ptičji glasovi na srce človeško, te preproste popevke, enake preprostim kmetskim dekletom? Le pogledimo jih nekoliko!

Tam pod zeleno lipo na širocem polje sedi s se svojo ljubo Reziko Ivanek,

Nad njima pa se ptica vrti
Ptica sejavka.

Ta ptica sejavka vdihne Ivanku žale mish, da začne Reziko dražiti:

„Čuj, čuj ptico, ljuba moja!
Kako si prepeva
Ptica meni tak' govori
Kak' se ženil bi.
Jaz pa bom se oženil
Drugo ljubo vzel
Ki bô mi svilo postikala
Vino pa natakala.“

In Rezika véruje tem trdim jegovim besedam zakaj mu ne bi verovala, saj se ji še nikoli ni zlagal; bridko mu torej reče:

„Oženi se v imezi božjem,

Saj vendar živ ne boš;
Na tvojem grobi bode zrastle
Trava detelja,
Na travi pa si bodem pasla
Pa ve pisane:
Oni bodo mi puščali
Perje pisano.
Jaz perje pisano bom brala
Šivala vánjkoše
Na vánjkoših pa bodem spala
Celo leto dni!“

No, Ivanek je ni mislil tako hudo žaliti in videl je, da ga zares véro ljubi in ga bode ljubila do smrti; žal mu je, da ji je tako globoko segel; zato jo tolaži;

Ne véruj mi, ne véruj ljuba!
Kar sem pravil zdaj:
Ti si moja in boš moja
Zdaj in na ves čas.

Dobra je bila ta izkušnja vendar, ker je Ivanek svoji družici do dna srca pogledal in ptica je na zadnje jvendar mnogo koristila, da mu je one žale misli s svojim petjem vdihnila.

Ptice znajo tako lepo peti, da jih še celo devica Marija rada posluša. V drobnem leščevji preleta ptičica „lavdičica“ in prepeva od matere božje. Tam blizu pa je tudi cerkvica, v kateri kleči usmiljena bogorodica. Ko je ptico zaslišala, stopila je na prag ter je vprašala, le-li pesen, katero je ravno pela, sama zložila („štenjala“). A ptica pravi, da se je naučila od črne zamorinke. Marija in ptica se napraviti to deklico iskat. Ko jo najdeti, obljubi ji božja deva sveta nebesa.

Koliko naših narodnih pesnij se prične s pripovedijo, kaj ptice delajo, in potem se le preidejo k glavnemu dejanju.

Kukovica lepo kaka
V zelenem bukovji
Prepelica prepeluje

Ali pa:

Kukovica lepo kuka
V zebnem bukovji
Kosec koso brusi
V zelenem travnici

V zelenem travnici
Ljubček pa kosico brusi
V zelenem travnici itd.

Marinka s cêrkve gre
Kakor roža, rožmarin
Vrbnjak pa za njo
Kakor riba za vodo.

Kdor si upa, naj nam zvesto naslika tako lepo pomladno—poletno jutro, ko solnce uže začinja malo pripekati; ko se skorjanci nad poljem, kateremu „v klasje že lati gredo“, pod jasno-modro nebo vzdigujejo; ko je vse uže na polji pri delu; ko v cvetočem travnici vrl mladenič koso brusi in zeleno travo kosi; ko uže ptice po gozdu pevajo in se vesele prelepega jutra. Naslika naj nam prelepo Marinko, kako pobožno gré domov sem od bele cêrkvice, ki se sveti na griči izmej zelenih kostanjev, z mašnimi bukvicami v rokah; kako okrog nje zletajo metulji ter se je vesele kakor medu polne cvetlice; kako se zanjo plazl Vrbnjak, kateremu je srce polno ljubezni, in kateri je popustil delo, da bi videl svojo mimogredočo rožico, ter se za grm skril, ne hotêč dramiti je iz njenega svetega zamišljenja: a ljubezen ga sili še enkrat in še enkrat in zopet enkrat pogledati za njo in ko se Marinka uže za obronkom skrije, gre on izza grma ter gleda za-njo in se ne more nagledati te krasne device! In srce mu nemirno šepeče: trenotek stoj, kako si lep! O naj nam naslika to kak narodni pravljikar, naslika naj nam, kar v takem trenotku čuti in kar nam prvi narodna pesen, naslika naj nam to s priprostimi bojami in imeli bodedmo pred seboj krasno genre—sliko!

uzrokov nam pojasni stoprav sodnijska preiskava. Zločinec se izgovarja, da se mu je žena na potu ubila, ko jo je pijano domov nesel, pri kateri priliki je ž njo trikrat padel, a zdravnikov komisija konstatirala je baje nedvojbeno, da je starec svojo ženo zadavil.

Valvazorja je v novem izdavanju te dni tretji zvezčič prišel na svitlo v zalogi g. Krajca v Ljubljani pri Blazniku. Notranji del zavitka tega 3. zvezčiča prinaša ugodne kritike iz skoro vseh domačih in tujih avstrijskih novin, ki novo izdavanje Valvazorja hvalijo.

Za 7 nesrečnikov, ki so pri grozovitem zasedu na Zidanem mostu razun življenja vse izgubili, so blagosrečni popetniki do 26. jan. zložili 140 gld., katerim je mariborski knezoškof še dodal 50 gld.

Iz Brežic se piše Sl. Nar.: Blizu Dobrave stanujoči kmetje zapazili so te dni velikanskega volka; priklatil se je menda ta nepovabljenec iz hrvatsko bosniških gora. Brežki lovci so napravili torej 31. p. m. lov nanj, obstrelili so ga zelo a vseh jim je le — krvi je, kakor sled kaže, mnogo izgubil. 2. t. m. je bil zopet lov nanj.

Potepuh. — 25. jan. zjutraj pride v hišo Glavarjevega beneficijata v Komendi na Gorenjskem nek mlad vlačugar v dolgi suknji, zapahne za soboj vežne duri, stopi v družinsko sobo, kjer najde samo kuharico in začne popraševati po gospodu in po poslih. Ko iz njenega govorjenja zve, da je sama doma, seže za suknjo, izleče pištolo z dvema cevama, jej jo nastavi na prsi in zakliče: „zdaj mi pa daj petsto goldinarjev, če ne, si mrtva!“ Ženska pa je imela še toliko poguma, da hipoma zgrabi za samokres in začne na ves glas vpiti. Tako se vlečeta nekaj časa sem ter tja, da se hudobnež slednjič zboji njenega vpitja in zbeži!

Vabilo k plesnemu venčku, katerega napravi Rojanska čitalnica dne 10. februarja 1877. Začetek o 9 uri zvečer. Vstopnina je za neude 1 gl. a. v.

Madjarska študentovska deputacija prisiljena je bila vsled viharja na črnem morji verniti se zopet čez Terst v domaćijo Madjarijo. V Kotoru sprejeli so jo Dalmatinci enako Teržčanom, v tujih dalmatinskih mestih jo ne čaka tudi nič boljšega in ko pridejo zopet v Terst, bodo pač z vsem policijskim aparatom oblastni obvarovale jo vsake neljube prilike.

Česki državni poslanci derže se, kakor vsakemu znano, še vedno pasivne politike, to je, oni se nočejo udeležiti državnega zborovanja, vsled tega voliti so morali Čehi že mnogokrat svoje poslance, katerih mandati so bili vselej po državnem za neveljavne proglašeni. Baš sedaj imajo se zopet voliti poslanci in brez dvombe bodo vsi zopet voljeni, kakor jih priporočuje klub zaupnih českih mož. Znamenito je pri tej volitvi, da niso Mladočehi nikakih kandidatov postavili kakor pri prejšnjih volitvah.

Baron Helfert je dal na svitlo brošuro, v kateri nasvetuje, naj se zavernejo madjarske neopravičene tirjatve ter naj se napravi sprava s Čehi. To bi bilo pravo, kajti potem bi se pač ne upali ošabni Madjari toliko rogovoliti proti kompaktni Cislajtani, kakor se to žalibože v preveliki meri sedaj godi.

General Ignatijev, diplomatični zastopnik Rusije pri turškem dvoru in pri diplomatični konferenci v Carigradu, peljal se je pred nekolikimi dnevi skozi Terst in Nabrežino na Dunaj, kjer je koj po prihodu imel pogovor z ruskim poslanikom Novikovom. Tudi sta baje dalje časa konferirala z Zichy-jem, bivšim zastopnikom Avstrije pri štambulski konferenci. To smo zabilježili, ker se v nov. času govori, da bode Avstrija in Rusija složno postopale proti Turčiji. To bi bilo prav!

Vabilo. — K besedi, katero napravijo rodoljubi na Brežini v Grudnovi dvorani v nedeljo 11. februarja t. l. Spored: 1. Petje: „Pripravniška“, uglasbil: A. Leban. — 2. Govor. — 3. Petje: „Pod oknom“, solo kvartet uglas. A. Hajdrih. — 4. Deklamacija: „Točna sodba“, zložil I. Stritar. — 5. Samospev: „Nezakonska mati“, uglasbil K. Mašek. — 6. Petje: „Venec narodnih pesnij“, upr. I. Kocijančič. Igra Oproščeni jetnik spis. po nemškem V. Mandelc. 7. Petje: „V boj!“, uglasbil I. pl. Zajc. Po besedi ples. Vstopnina za gospode 1 forint, gospe proste. — Šviral bode vojaški septet. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Na Brežini 1. februarja 1877. Odbor.

Poziv na sabiranje dobrovoljnih prisnaka za prebegle u vojničku krajino Bošnjake. Poznato je celomu svetu skoro petstogodišnje robstvo Bošnjaka i Hercegovaca pod turskim zulomom, koje je prošle godine vrhunac dostiglo, usled čega se porodio hercegovacki ustanak, koji bijaše povodom, da su sve kršćanske porodice od pogibelji za život, u sušjednu si našu monarkiju prebjeći morale, gdje im je utočište osigurano, i gdje im vlada pruža pripomoć iz državnih sredstva za uzdržavanje. Ali predieli, u

koje su ti nevoljnici nastanjeni, toliko su pogledom na materialno stanje različni, kao siromak i bogataš, ter tako nastala je nevolja među bjegunci v karlovačkoj vojnoj krajini, gdje su sve nevolje i bez bjegunaca od vajkada svoje gnjezdo savile, da jatimice pomiru od raznih bolesti, koje se poradjaju iz takodjer raznih oskudica za obično ljudsko življenje. Neima dovoljno, dapače jedva polovica obične proste hrane, neima stana, neima odjeće, neima ogrieva, a to su sve oni nemili gosti, koji u svom krilu kriju smrtonosne striele, koje su kadre oboriti i najvećeg gorostasa, a kamo li ne iznemoglu djecu, žene i starce. Žito, ta jedina hrana tamošnjega naroda, poskupilo preko mjere, a čim i odkuda kupiti ga?

Pošto dakle obična od države bosanskim bjeguncem dozvoljena pripomoć nije kadra, da sačuva ovaj mučenički narod od sigurne mu propasti, obzirom na nevoljno stanje one neobradjene i svakog dobrostanja konačno lišene zemlje, kao i njenih svake godine sa gladi i ostalom nevoljom borećih se stanovnika, gdje je sada nastanjen, i pošto i taj sam domaći narod od porodivših se uslied ovoga nevoljnoga stanja raznih bolesti strada, i još će, — obzirom na oskudicu nuždnoga živeža, — svaki dan sve to više stradati, to nam nalaže sveta dužnost čovječnosti, da svaki po mogućnosti prinese svoj ako i malen darak, na najsvetiji oltar ljudske i bratske uzajamnosti, kojim će se moći olakšati i ublažiti crna sudbina ovih nesretnika.

Svaki i najmanji darak biti će sa zahvalnošću kod podpisanoga, zatim kod uredništva „Obzora“, „Narodnih Novina“ i „Agramer Zeitung“ primljen, u kojih će se takodjer sa zahvalnošću objelodaniti.

U Zagrebu, 20. siečnja 1877.

U ime odbora: ILIJA GUTEŠA.

„Jug in sever“, potpisne črtice iz Česke, Slovenske i Hrvatske. Tako se bode imenovala slovenska knjiga, katera pride tekom meseca februarija tekoćega leta na svetlo v Zagrebu. Obsežala bode 6-9 pol običnoga tiska in bode stala 50 novč (s pošto 60 novč). Spisatelj jej bode g. Anton Bezenšek, universitetni študent in urednik „Jugoslavenskoga Stenografa“ v Zagrebu. „Gledé Jugu in severa“ piše g. Bezenšek sam v zadnjem listu „Jug. Sten.“ tako-le:

„Od mnogih stranij, posebno od mojih prijateljev v Zagrebu, v Ljubljani, v Celji, v Pragi itd., bila mi je prijavljena želja, da bi izdal v posebnej knjigi spis svojega lanskega potovanja iz Zagreba do Prage, i mojih izletov iz Prage na različne strani Česke, Moravske itd., s posebnim obzirom na narod, kraj i dotične znamenitosti. A čas mi nij dopuščal, da bi prej bil mogel tej želji zadovoljiti, nego tekak pred nekoliko tedni sem se lotil dela, ter ga namerjavam najdalje za mesec duij svršiti.

„Važnost potopisov v vsakej literaturi je obče priznana. Mi imamo v našej književnosti vsake stroke nekaj: od jedne več, od druge manje, — a potopisov je sigurno najmanje, i to posebno takih, iz katerih bi se učili spoznavati bratske narode. Većinom crpimo v tem obziru naše znanje iz tujih izvorov, ki vsakako nemajo tolike vrednosti, kakor domači izvori. V tej knjigi čem se v prvi vrsti ozirati na naše severne brate Čeha i njih zemlje, Česko in Moravsko, a ne bodem pozabil tudi o lepem našem jugu, o Slovenske i Hrvatske pregovoriti. O vsem tem pisal bom dakako toliko, kolikor mi bode dopuščalo znanje in stanje i kolikor bode mogoće pisati z obzirom na prostor knjige, kojih v naših razmerah ne sme preobširen biti.“

Knjigo „Jug in sever“ živo priporočujemo svojim čitateljem, a to še tem bolje, ker je treba, da podpiramo kolikor toliko mlade talente, kakoršen je baš Bezenšek. Naročnino se naj naprej pošilja g. pisatelju z naslovom: g. Anton Bezenšek, filozof v Zagrebu (Agram) u Petrinjskoj ulici br. 365. Da nam živo zalezene knjige skoro dojdejo v roke.

„Jugoslavenski Stenograf“, list katerega je uže lansko leto pohvalno omenil naš podlistak, usavršil je svoje prvo leto in nastopi skoro drugo leto svojega življenja. Ta list, uredovan po Antonu Bezenšku, universitetnem dijaku, državno izpitanim učitelji stenografije za više gimnazije in više realke itd. v Zagrebu, vzbuja među učenim svetom, među stenografskim strokovnjaci veliko senzacijo. Prvi strokovnjaki na polji stenografije med Nemci, prva njihova stenografska družba pozorno opazuju neutrudno delovanje našega Bezenška ter „Jahresbericht erstattet bei der XV. Generalversammlung der Gabelberger Stenografenvereine im Königreiche Sachsen zu Chemnitz am 9. Juli 1876“ ima na strani 5. dosti pohvale za Antona Bezenška neumorno delovanje. Mi bi od srca želeli, da bi se podvzetje neutrudljivega našega pisatelja bolj podpiralo z mnogobrojno naročitvijo. Saj je znanje stenografije velevažen in koristen predmet posebno za one, ki na kako universo študirat gredó. Radi tega se mi po vsem vjemamo z mislimi g. Bezenška, da bi se morala stenografija vpeljati kot obligaten predmet na naše gimnazije in realke. — „Jugosl. Stenog.“ stane za celo leto 1 gold. 40 kr., katero naj se pošilja uredniku Antonu Bezenšku, v Petrinjskoj ulici v Zagrebu (Agram). — Sklenivši te

vrstice želimo, da bi „Jug. Sten.“ našel letos resniše vsestranske podpore, nego li jo je imel vlani ter ob enem želimo, da g. Bezenšek — jedva 23 letni mladenci, rodom štajersk Slovenec — naprej krepko koraka po svojem potu sebe in narodu na čast.

Živnozdravnik

JOŽEF KOMEL, ki je v enaki lastnosti služil skoz 15 let pri vojakih, se je ustanovil v Gorici in se priporoča sl. občinstvu posebno pa slovenskim gošpodarjem.

Stanuje v gledišni ulici št. 75, v Petrogalovi hiši (stara Bierhalle).

Št. 608.

C. S. D.

Razpis učiteljskih služeb.

Razpisujejo se sledeće učiteljske službe:

1. v Materiji II. verstve, z letno plačo 500 oziroma 400 gl.
2. v Brezovici III. verste, plačo 400 oziroma 300 gl.
3. v Tatreh III. verste, z letno plačo 400 oziroma 300 gl.

in s pravico do poviševanja in do stanovanja v naravi ali dotične odškodnine po deželni postavi 3. novembra 1874 št. 30.

Prošnje s potrebnimi dokazi, zlasti spričali o sposobnosti za učiteljstvo, naj se od onih, ki uže služijo, po poti predposlavljenih oblasti, sicer pa naravnost sem, naj dalje do 28. septembra t. l. predložijo.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET.

Voloska 30. januarja 1877.

Naznanilo.

V ulici sv. Ivana, štev. 9. I nadstropje, se napravljajo evetlice za cerkve po najnižji ceni.

Poziv!

Ker se že pogajam s tiskarno o tiskanju II. snopiča SLOV. NAR. PESNI, prosim vse gg. prejemnike I. zvezka, naj mi blagovolé poslati kar najpreje zaostalo naročnino. Komur pa ne ugaja knjižica, verne naj mi jo na moj trošek. Pričakoval sem bolj resne podpore temu, po mojem menenju, koristnemu podvzetju.

Kanal (Primorsko) 25. jan. 1877.

JOSIP KOCIJANČIČ.